



עמוד הבית / סטייל / אמנות / אילן ברוך. דיוקנאות ונוף ארץ ישראלים

## אילן ברוך. דיוקנאות ונוף ארץ ישראלים

מאת: נורית זלצמן | צילום: אילן ברוך | 02/01/2025

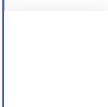


שיח עם פירות הצבר על רקע שמיים מעוננים. ציור שמן על בד. צילומים: באדיבות האמן

מוטיב הצבר והקקטוס, הנחשב אחד מסמלי המקום של ארץ ישראל, חוזר רבות ביצירתו של ברוך, פעם כצמח תרבותי וחושני ופעם כקוצני, דוקר ומאיים, ומשמש סמל

אילן ברוך מוכר ומוערך בסצנת האמנות המקומית בזכות ציורי הנוף, טבע דומם והדיוקנאות שלו. יליד 1974, גדל במשפחה דתית-חרדית בשכונת גאולה בירושלים, וכנער החליט לעזוב את אורח החיים החרדי ולהקדיש את חייו לאמנות. הוא מצייר בסגנון ריאליסטי בצבעי שמן על בד או על עץ, ונושאי יצירותיו הם נוף ילדותו וחיו: נופי ירושלים, נופי יהודה ושומרון, מאחזים, שיחי צבר ועצי ברוש, דמות הערבי, דמות רועה הצאן בשדות המרעה, דמות המתנחל ודמות החוזר בתשובה. הוא מתעד את כולם כחלק מהתרבות והנוף המקומי הארץ ישראלי.

ברוך הוא צייר שטח. הסטודיו שלו שוכן בכפר רות, ליד מודיעין, משם הוא יוצא החוצה ומצייר בטבע מתוך התבוננות ישירה במושא הציור. כך הוא לוכד את שינויי התנועה, הצל והאור.





ציור של עץ ברוש על רקע נוף ירושלמי. שמן על בד. צילומים: באדיבות האמן

מוטיב הצבר והקקטוס, הנחשב אחד מסמלי המקום של ארץ ישראל, חוזר רבות ביצירתו של פעם כצמח תרבותי וחושני ופעם כקוצני, דוקר ומאיים, ומשמש סמל מטאפורי של חיבור בין המקום ליושביו. ציוריו נראים שלווים ופסטורליים, אך יש בהם אלמנטים של מתיחות כגון עשן ברקע, גדר הפרדה, מגדל שמירה, המרמזים על המציאות הישראלית המורכבת.

העבודות של ברוך נמצאות באוספים של מוזיאון ישראל, מוזיאון תל-אביב, מוזיאון אשדוד ומוזיאון ינקו דאדא בעין-הוד, וכן באוספים פרטיים חשובים. הוא הציג תערוכות יחיד בביתן הלנה רובינשטיין שבמוזיאון תל-אביב, במוזיאון לאמנות באשדוד, במוזיאון לאמנות ברמת-גן ובבית האמנים בירושלים.

## תערוכה

בית « אילן ברוך | מתחת לכסות העלים ממתנה שלכת

### אילן ברוך | מתחת לכסות העלים ממתנה שלכת

20/06/2020 - 05/03/2020

אילן ברוך | "מתחת לכסות העלים ממתנה שלכת" תערוכת יחיד, גלריה חזי כהן 05/03/2020 –

04/04/2020

להחזיר לצבר את צבריותו, אלחי סלומון

אילן ברוך מחזיר לצבר את צבריותו. כמאמרו של ו. שקלובסקי על האבן המוחזרת לאבניותה בטכניקת ההזרה האמנותית, מקיים ברוך מהלך הופכי אך בעל תשואה דומה: הוא מתמרד כנגד ההסמלות וה'התפשות' של הצבר בתרבות, בהקשרים של האתוס הציוני ובהקשרים של שיח ישראלי-פלסטיני, כאשר בעזרת חושניות עתירה הוא מיתר אותן ומקיים מחדש את המפגש הבלתי אמצעי, הראשוני, שבין אדם וסביבה.

הצבר, המבקש להתנער בתרבותו לא פעם, בעזרת סוכני אמנות ותרבות כאלה ואחרים, מן התיג הציוני-ישראלי שלו, אל עבר ילידיות פלשתינית מקומית, כצמח המייצג את התרבות החקלאית השורשית של הארץ הזאת ופלאחיה הערבים, הינו מהגר בעצמו: יליד אמריקה התיכונה אשר יובא לכאן מספרד לפני מאות שנים בודדות. אין לו אזכורים בחיבורים קדומים, יהודיים ואחרים, אשר התהוו על אדמת המקום הזה. הופעתו הראשונה של הצבר בשיח התרבותי העברי הייתה ככל הנראה אצל העיתונאי אורי קיסרי (קייזרמן), אשר הלן על קיפוח ילידי הארץ בני העלייה הראשונה אותם הוא מכנה "עלי הצבר" והעדפת אנשי העלייה השנייה והשלישית "הייקים והשיכנוזים" ('דואר היום', 1931) על פניהם. הצבר אם כן מהגר ותיק וסמל נודד המייצג דווקא שורשיות והיאחזות בתנאים קשים, קוצני ומחוספס אך תוכו רך ומתוק, ואשר אף הוא חדש מקרוב בא, וכבר נדמה כמטונימיה הארכיטיפית של המקום.

ברוך נושא עיניו אל ארץ ישראל ורואה דווקא את הצבר. מראה הארץ, על נופיה הנפרשים כאן בדימויים נוספים, בין הרי שומרון לשריפה הבווערת במרחב דיסטופי של שדה בור תלוש, או מאחז בו חונה רכב תקול, פוצע. הצייר נושא את מבטו אל החומריות והחושניות הדוקרת של הארץ הזאת ומשקף אותן במכחולו. עץ הברוש אצל ברוך ממריא מן הקונקרטיים הסימבולית הירושלמית ונעשה סמל רוחני חופשי כאשר הוא

מחולק או מועתק מן הממד המשמעי השגור שלו אלי פרישה מרשימה ומענגת של ענפים ושמיים. בכך ניתק הברוש מן הרובד הפוליטי, ומתברר כי מהלך זה מכוון מן החוץ המומשג פנימה, אל הממד החומרי והחושני הפוצע, העצמאי של המראות, עוד לפני שהם מתמקמים בתוך שיח חברתי. המסמרים המאיימים של הצבר, שכבות הצבע העבות, משטחי העץ עליהם נרשמים כמה מן הציורים, כל אלה משיבים ומחברים את המתבונן אל המקום כפי שהוא בראשוניותו. ראשוניות החפה מעמדה או מבעלות. רק מבטו של היוצר נוסף כאן על ממשותם של הדברים, ומייצג בדרכו ניכוס; של בן הארץ הערבי השוכב בין צורותיהם המשתנות של ענפי הסברס, של תצורות ההתנחלות הישראלית במרחב.

צברים נוכל למצוא על נקלה באמנות הישראלית. אצל עאסם אבו שקרה למשל, נפגוש צבר עקור, מונח בתוך עציץ – אך כאן אצל ברוך לא נמצא הטיות אחרות של הצבר, כמייצג הגירה או ילידיות, אלא מעבר למונחים ולהתפשות הללו נמצא אצלו התקשרות עם המוטיב עצמו, כמוטיב המבקש לייצג בחזרה את סמל עצמו, סמל הטורד את מנוחתו, לפני שהוא מועתק לשימושים והקשרים. אבל פן, לודוויג בלום ונוספים, שציירו את הצבר לאורך ההיסטוריה של האמנות הארצישראלית, לא היו ילידי הארץ וביקשו כך אולי להתחבר, לזהות את מהות ואופי המקום. אל מול מרחב של יישומים מופשטים עדכניים יותר של סמל הצבר, כגון בעבודותיהם של אמנים בני זמננו כמו נטי שמיע-עופר או בנימין וודו, חוזר אילן ברוך אל הריאליזם הקיצוני כדי אולי סוף סוף להפגיש אותנו עם דברים כהווייתם, עם הצמח ועם המציאות הכואבת כפי שהם, והצבר המשמש בחקלאות הארץ ישראלית למסמן חלקות ושטחים, גבולות וגדרות, מתפרץ אל פראיותו כנציג הארץ הלא זרועה הזו, והתוצאה מענגת ופוצעת. אנו מותרים להתבונן עכשיו בצבר מעבר לזמן ולמקום המשווימים, המחוברתים, מעבר לזיהוי כאורח שמעבר לים או כסמל הקשר לאדמה, ונחשפים בעוצמה שאין לה גבולות לעצם היותו, לגווניו, טעמיו וצורתו החמקמקה, כאן ועכשיו, לצבריותו.



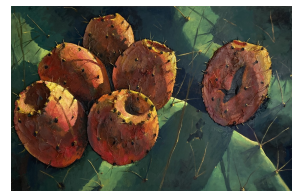
אילן ברוך  
צבר  
שמן על עץ  
121x121 ס"מ



אילן ברוך  
ברוש בנוף  
שמן על בד  
150x240 ס"מ



אילן ברוך  
צבר  
טכניקה מעורבת על  
עץ  
90x105 ס"מ



אילן ברוך  
צבר  
טכניקה מעורבת על  
עץ  
161x100 ס"מ




---

אילן ברוך  
2017  
שמן על עץ  
43×28 ס"מ




---

אילן ברוך  
דמות  
שמן על עץ  
53×65 ס"מ




---

אילן ברוך  
נוף בשלהי הקיץ,  
2010-2011  
שמן על בד  
62×62 ס"מ




---

אילן ברוך  
צבר  
שמן על עץ  
101×154 ס"מ




---

אילן ברוך  
צבר, 2019  
שמן על עץ  
45.5×47 ס"מ




---

אילן ברוך  
ברוש  
שמן על בד  
65×167 ס"מ



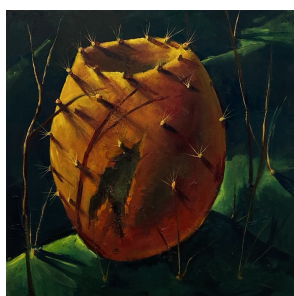

---

אילן ברוך  
נוף  
שמן על בד  
150×60 ס"מ




---

אילן ברוך  
מנוחה  
שמן על בד  
140×150 ס"מ



---

אילן ברוך  
דמוות  
שמן על עץ  
45.5×47 ס"מ



---

אילן ברוך  
צבר  
שמן על עץ  
118×121 ס"מ



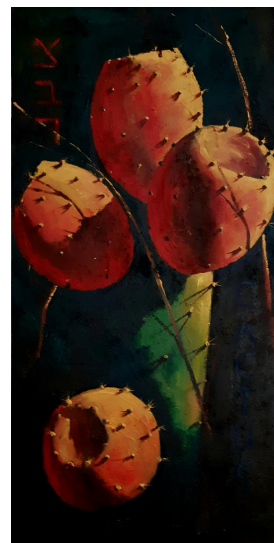
---

אילן ברוך  
צבר  
שמן על בד  
87×105 ס"מ



---

אילן ברוך  
צבר  
טכניקה מעורבת על  
עץ  
160×100 ס"מ



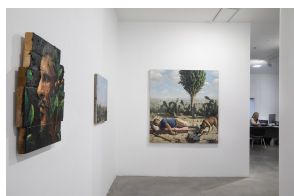
---

אילן ברוך  
מראה הצבה - גלריה  
חזי כהן 2020



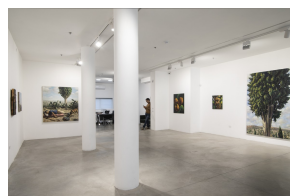
---

אילן ברוך  
מראה הצבה - גלריה  
חזי כהן 2020



---

אילן ברוך  
דמוות  
שמן על עץ  
40×49 ס"מ



---

אילן ברוך  
צבר  
שמן על עץ  
122×244 ס"מ



---

אילן ברוך  
מראה הצבה - גלריה  
חזי כהן 2020

---

אילן ברוך  
מראה הצבה - גלריה  
חזי כהן 2020

---

אילן ברוך  
מראה הצבה - גלריה  
חזי כהן 2020

---

אילן ברוך  
מראה הצבה - גלריה  
חזי כהן 2020



---

אילן ברוך  
מראה הצבה - גלריה  
חזי כהן 2020

---

## יצירת קשר

טל: 03-6398788  
מייל: [info@hezicohengallery.com](mailto:info@hezicohengallery.com)

## שעות פתיחת הגלריה

בתיאום מראש

## כתובת

בית פנורמה, דרך בן צבי 84  
תל אביב 6810431

## לקבלת עדכונים למייל

שם מלא

כתובת מייל



# הרשימה המשותפת //

## 12.3.2020

אילן ברוך חוזר לצבר בגלריה חזי כהן; אורנגמנטיקה ומארגים במקום לאמנות; פסטיבל אמנות אורבנית באילת; אמניות בסביבת עבודתן בגלריה ויטרינה; ארבע תערוכות יחיד בגלריה לאמנות אום-אל-פחם

### הצבר של אילן ברוך בגלריה חזי כהן

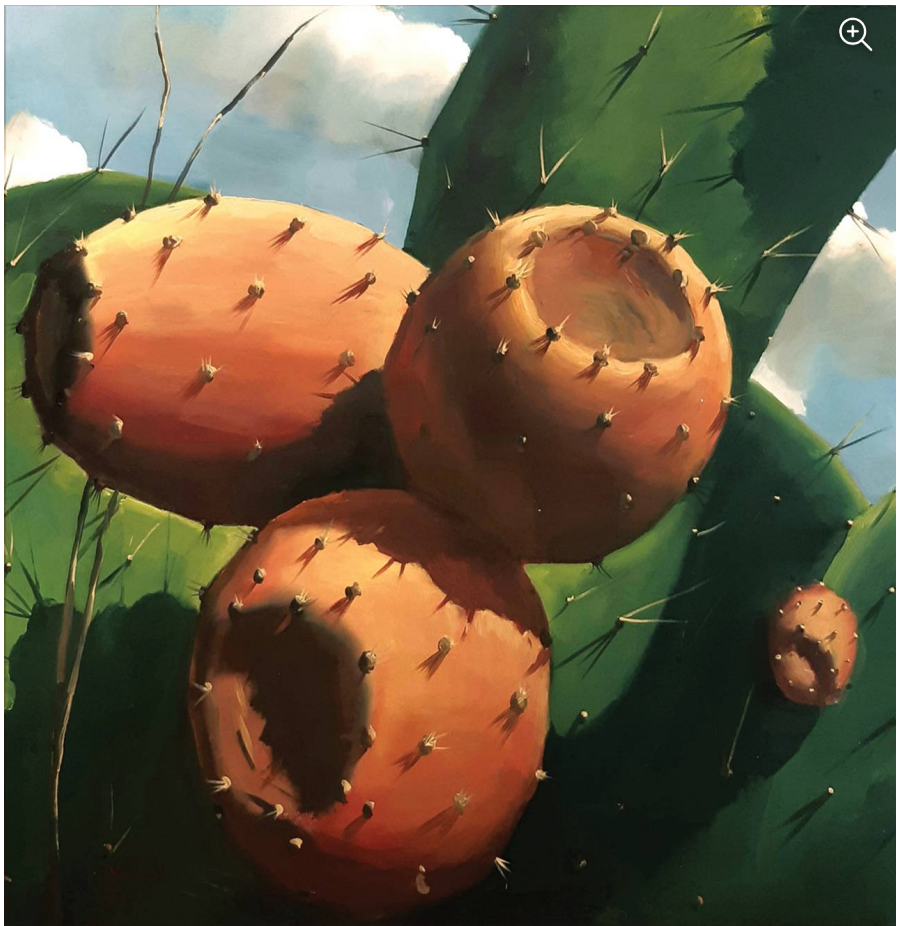
"מתחת לכסות העלים ממתינה שלכת", תערוכת יחיד חדשה לאמן אילן ברוך, מוצגת בגלריה חזי כהן בתל אביב. בתערוכה ציורים של ברוך מהתקופה האחרונה, בהם נושא האמן את מבטו אל החומריות והחושניות הדוקרת של הארץ ומשקף אותן במכחולו. מראה הארץ בעבודות בתערוכה, על נופיה הנפרשים מהרי שומרון לשריפה הבוערת במרחב דיסטופי של שדה בור תלוש, או מאחז בו חונה רכב תקול, פוצע.

אל מול מרחב של יישומים מופשטים ועדכניים של סמל הצבר בעבודותיהם של אמנים בני זמננו, חוזר ברוך אל הריאליזם הקיצוני, אולי כדי סוף סוף להפגיש אותנו עם דברים כהווייתם, עם הצמח ועם המציאות הכואבת כפי שהם. תוך שימוש בחושניות עתירה, הוא מתמרד כנגד ההסמלות של הצבר בתרבות, בהקשרים של האתוס הציוני ובהקשרים של שיח ישראלי-פלסטיני, מייתר אותן ומקיים מחדש את המפגש הראשוני והבלתי אמצעי, שבין אדם וסביבה. נעילה: 4.4.





אילן ברוך. צילומים: גלריה חזי כהן



# מיהו הצבר?

כתב תרבוש 15 באוקטובר 2018 סגור לתגובות

**תערוכה חדשה ומסקרנת החלה להציג השבוע בגלריה האחרת במכללת תלפיות. האמן אילן ברוך מציג עבודות נוף המזכירות את נופי השומרון ומביע אמירה לגבי המצב המורכב של יחסינו לארץ האבות. התערוכה מציגה עד התאריך ז' בכסלו, 15.11.**

האמן אילן ברוך, בן למשפחה חרדית בוכרית בירושלים. אביו שהכיר בכישרון האמנותי של בנו עוד בגיל צעיר, עודד אותו לעזוב את לימודיו ולהתמסר ללימודי אמנות, וכך החל את דרכו כאמן מצליח.



מיהו הצבר? עבודתו של אילן ברוך.

בתערוכה זו קובצו עבודות נוף ודמויות המייצגים חבל ארץ המזכיר את נופי השומרון ושיש בו בנוסף להתייחסות ספציפית לפיסת אדמה, גם אמירה לגבי המצב המורכב של יחסינו לארץ האבות.

באמצעות ציורי ברושים, צברים ודמויות מקומיות, מצליח האמן להתל בנו בשאלה הנוקבת: מיהו כאן בעל הבית? או אם נרצה, מיהו ה"צבר". בתקופת היעדרותנו ארוכת השנים מארצנו, 'אירחה' אדמה זו עם אחר, והאמן בעבודותיו מתייחס אליו במקביל לאומה השבה למולדתה. הוא מקדיש מספר ציורים לתיאור צמח הצבר ועצי הברוש, פעם ליד הפועל הערבי ופעם ליד המתנחל.

הצבר משמש את אילן ברוך לאמירה ערכית, פעם כצמח תרבותי ופעם כקוצני ומאיים. לעתים הוא משתמש בטלית המתנופפת לה ברוח כמו עם ישראל שנדד משך אלפיים שנות גלות, ולעתים הוא מקפל אותה ומניחה על כיסא, כאילו רומז שהגיע זמנה לשוב לארץ המובטחת.



מיהו הצבר? עבודתו של אילן ברוך.

קל לשייך את עבודותיו של אילן לאלו שקדמו להן, בתיאור דימוי הצבר אצל הציירים הישראליים והפולסטינאים, ולקטלג אותן בהתייחסות נוספת לנושא נדוש המתאר מצב לירי של דמות קדומה המתחברת לנופיה של ארץ ישראל המתחדשת. בחירת העבודות לתערוכה ב'גלריה האחרת', מעלה מחדש את תפיסת המקום מעבר לתפיסה המקובלת שהתקבעה בתודעה הציבורית של מושג ה"צבר" הקוצני המופיע בציוריהם של ראשוני אמנים הישראליים וממשיכיהם.

אוצר התערוכה הוא אבנר בר חמא ממכללת תלפיות. התערוכה מוצגת עד התאריך ז' בכסלו, ה-15.11 בין השעות 09:00-19:00 בגלריה האחרת במכללת תלפיות, רחוב יטבתה 7 חולון. לפרטים נוספים: 03-5128512

שיתוף

# אמנותו תורתו | רחלי ריף

17 במאי

פורסם ע"י מערכת 'שבת'

**אילן ברוך גדל כחרדי במאה שערים אבל אביו שלח אותו ללמוד אמנות ולסיור מוזיאונים באיטליה. מאז הוא צייר שטח: חסיד ברסלב בגבעה בשומרון, רועה צאן בדואי ושדות הבור שליד מודיעין. מסע עצמי על קו התפר**

פינת רחוב בשכונת מאה שערים. פשקוויל שעליו המילה "שבת" תלוי על קיר. חסיד עובר ברחוב, מחזיק תחת שכתו נרתיק טלית הנמצא בצל שמטיל הבניין הסמוך. עוד צעד אחד והדמות תיבלע בצל. פניו של החסיד עדיין מוארות ושמחות. על ציור זה של אילן ברוך, שתערוכה מצויוריו מוצגת כעת במוזיאון לאמנות ישראלית רמת גן, כותב המשורר רוני סומק בספר שיצא על התערוכה: "בלי שהצייר אומר, זהו אולי דיוקן עצמי של החיים שהיו פעם חייו".

אילן ברוך, בן 39, נשוי ואב לשלושה, נולד וגדל כחרדי בשכונת גאולה הצמודה למאה שערים בירושלים. בבחרותו החליט לעזוב את אורח החיים החרדי ולהקדיש את חייו לציור. התערוכה החדשה, הנושאת את השם המעניין "לעתים שוכחים שהשממה לא הייתה שממה כלל", כוללת ברובה ציורים של נופי ירושלים, הטבעה בצייר, וכן ציורים משדות הבור של יהודה ושומרון, הנמצאים לא הרחק ממקום מגוריו היום בעיר מודיעין. כך, מופיעים בציוריו הססגוניים והעזים ביותר רועי צאן ערבים, מתיישבי יהודה ושומרון ונוודים חוזרים בתשובה, כשברקע כולם הסביבה השוממה והפראית. בצבעי השמן שלו מניח ברוך על גבי הבד דווקא את שוליה המורכבים של הארץ, ואת עצמו כמתבונן בה ורואה את פניו שלו.



<https://musaf->

[shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d790d799d79cd79f-d791d7a8d795d79a-\(d791d797d795d7a5.jpg](https://musaf-shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d790d799d79cd79f-d791d7a8d795d79a-(d791d797d795d7a5.jpg)

"אם אמירה פוליטית תוביל אותי לצייר משהו, אפספס את הציור ולא יוצר מפגש אמיתי". אילן ברוך בשטח צילום: איל ששון

## אתה צייר!

אילן ברוך אוהב להיות באזורי המתיחות, להרגיש אותם, לראות מה הם מפעילים בו. "אני אוהב להסתכל על המציאות ועל המתח שיש בה", הוא אומר בפגישתנו בבית אנה טיכו בירושלים. "זה מפרה אותי גם כיוצר וגם בחוויה, בהנאה של הגילוי של משהו שיש בו הרבה פנים. המציאות מרובת פנים. בגלל זה אני אוהב לצייר את ירושלים, בצורה הכי רגשית ופסטורלית, אבל בו בזמן להתבונן על כיפת הסלע ולראות אי דוֹקִיּוֹם. זה מביא אותי לשאול על מה אני מסתכל, מה זה המקום הזה, מה זה עושה לי, כמה זה קשור אליי. לצייר את הר הבית זה אין סוף פנים".

כאמור, בחלק מציוריו (ודווקא הם אינם מוצגים בתערוכה) חוזר ברוך לשכונת ילדותו. "החיטוט במקום הזה עשה לי טוב, ממש תהליך ניקוי", אומר ברוך בקולו העמוק והחם. "ציירתי שם בכל מיני פינות שאני מכיר מילדות, ומסביבי עוברים מכרים לשעבר, חלקם מזהים אותי. כדי לא להכעיס באתי עם כובע; אני יודע מה זה בשבילים לראות משהו בלי כלום על הראש, כאילו ערום. להסתכל על המקום הזה, ועוד בציור, זה לחוות שוב את החוויה, להתבונן בה מחדש. זו רפלקסיה מדהימה; כמו לשבת על ספת הפסיכולוג ולראות את המציאות שלי, זו שהייתה וזו שישנה, להתבונן בה ולעשות פסיכואנליטיקה. אני מסתכל על אותו חסיד עם טלית שציירתי בקרן רחוב, ואני רואה בו את עצמי".

בהחלטה דרמטית ומאוד יוצאת דופן לסביבה החרדית שבה חיו, קנה לו אביו בגיל 13 כן ציור ומכחולים והכריז "אתה צייר!". לאחר מכן שלח אותו ללמוד בבית הספר לציור ופיסול שהקים באותה תקופה הרב עדין שטיינזלץ, בית ספר שפנה לחברה הדתית והחרדית. מסביבו היו תלמידים בוגרים, והוא בן 14 בלבד, הצעיר ביותר במקום.

"לאבא הייתה אובססיה לאמנות, לאמנים, למוזיקה קלאסית. דברים שלא נראו בסביבה שבה חיינו", מנסה ברוך להסביר. "אנשים לא הבינו אותם, חשבו שהוא משוגע. נלחמו איתו. כששלח אותי לבית הספר לציור, שם למדתי לימודים מלאים ורק בערב הלכתי לשיבה להשלמה תורנית, אמרו לו שהוא הורס את הבן שלו. זה משך הרבה אש גם אליו וגם אליי. ניסו להפריד בינינו, אמרו לי לא להסתובב איתו ולא להיפגש איתו. גם לאמא ולמשפחה הקרובה הייתה ביקורת, ואני מבין אותם. הם ראו את ספרי האמנות שרכשתי, שמלאים בסמלים נוצריים ובתמונות לא צנועות, ואני הייתי מאוד נבוך מכך, אבל לא ויתרתי. אבי אפשר לי את זה. בגיל 15 הוא לקח אותי לסיור מוזיאונים באיטליה, רק אני והוא. לסביבה הוא היה נדמה כאדם משוגע".

## רצית לצייר?

"מאוד. תמיד ציירתי. בשבילי זה היה גילוי, משהו שממלא את העולם שלי במשמעות. בבית הספר הרגשתי שאמנותי היא תורתי. למדתי שם כשנתיים, לימדו שם אמנים כמו תמרה ריקמן ולייליאן קלאפיש, שאליה התחברתי במיוחד. חצי שנה לאחר שעזבתי בית הספר נסגר. הרב שטיינזלץ היה אמיץ מאוד כשפתח אותו. שאלו שם שאלות על ציור עירום, שכמובן לא היה, ועל פיסול – שהיה. אני זוכר דיונים שלמים על האם מותר ליצור פסל. אבל בית הספר לא החזיק מעמד, בגלל הביקורת הרבה שהייתה עליו".

## או התחיל תהליך הורדת הכיפה?

"אחרי שסיימתי ללמוד זה כבר הבשיל. עד גיל 17-18 ציירתי כדתי. בשלב הזה התחיל התהליך. מדובר בתהליך, אבל גם ברגע מאוד פתאומי. ברגע אחד לא האמנתי. הייתי יכול להתפלל חדור אמונה, ופתאום אני מסתכל על עצמי כאילו מבחוץ, ושואל למה הוא מתפלל, כאילו זה לא אני שם. זו לא הייתה הכרעה אינטלקטואלית, היה משהו אמוציונלי שהוציא אותי החוצה".

## האמנות?

"כן. היו בי שני צדדים – האמונה באמנות, במהות שלה, בחיפוש אחר האמת שם, ומצד שני – המקום של האמונה בה' ובקיום המצוות. אני עזרתי לחלק של האמנות להתעורר ולמרוד".



<https://musaf->

[shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/2012-47-40.jpg](https://shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/2012-47-40.jpg)

הארעיות מפתה מאוד. "בהתנחלות", 2012

## הרגשתי את הסתירה

### החלטת שהדת והאמנות סותרות זו את זו.

"בגיל ההוא הרגשתי את הסתירה. זה לא התיישר עם כל הביקורת שהייתה בחברה מסביב כלפי האמנות, עם זה שיש לי מחשבות לנסוע לחו"ל וללמוד אמנות. ראיתי שזה לא הולך ביחד. לא יכולתי להיות גם וגם, הדת לא יכלה להיות חיצונית לי וגם לא האמנות. ידעתי שאם אשאר בחרדיות שלי, עולם האמנות לא יהיה פתוח בפניי באמת.

"אהבתי ללמוד תורה, אהבתי להתפלל ולקיים מצוות. הייתי מאוד מסור לזה, והרגשתי שזה ממלא אותי משמעות. לא הייתה לי החלטה לעזוב את הדת. המאבק בין שני המקומות היה פנימי, לא גלוי. הפעם הראשונה שבה נסעתי בשבת הייתה מאוד קשה. זה טבוע בי. אבל הטבוע הזה לא בהכרח תמיד אני, ורציתי לדעת מי אני. נכון שגדלתי בחברה החרדית, אבל מי אמר שזה אני? החלטתי לצאת למסע בעקבות עצמי. אני זוכר את עצמי יושב בבית הכנסת ואומר לאלוהים שאני רוצה לנסוע לאיטליה וללמוד שם אמנות, ושאלתי מה הוא אומר, אם זה בסדר. אני לא זוכר את התשובה שלו, אבל עצם השאלה מספיקה. השאלה הייתה חצי דרך החוצה.



[https://musaf-shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d790d795d7a8d79f-d791d7a7d795-d791d7aad7a4d7a8-\(2007.jpg](https://musaf-shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d790d795d7a8d79f-d791d7a7d795-d791d7aad7a4d7a8-(2007.jpg)

אוהב להסתכל על המתח שבמציאות. "אורן על קו התפר", 2007

"היציאה מהעולם החרדי הייתה מהלך קריטי, והיא נתנה לי כוחות להמשיך בחיפוש אינסופי. כי כשאתה יוצא מדבר כזה חזק, באמת תוכל להיות חופשי בחיפוש שלך. אני לא מדבר על אתאיזם; אין לי אמונה מוצקה בכך שאלוהים לא קיים, זו טיפשות להגיד את זה. אמן שאינו מאמין שיש משהו מעבר אליו הוא משעמם. החיפוש הוא דווקא במקום שבו אני מתמסר לדברים, למקומות שאני מאמין שיש בהם משהו. זו הליכה בחשכה, והגילוי בא במשך הזמן".

בגיל 18 עזב ברוך את הבית ושכר דירה בשכונה מרוחקת בירושלים, כשהוא ממשיך לשמור על קשר עם המשפחה. "היה להם קשה מאוד, עד היום הם מנסים להחזיר אותי בתשובה. אני זוכר שכשהתחלתי לגדל שיער, באו אליי עם מספרים, סגרו את הדלת בחדר ואמרו שהם רוצים לספר אותי. כמובן שלא הסכמתי. הייתה התמודדות לא פשוטה, אבל אני גם מבין אותם, מה שהופך את זה ליותר קשה בשבילם, כי הם לא יכולים לערער לי משהו בצד השני ואז אחזור אליהם. אני גם לא חושב שאני לא בצד שלהם. בחוויה אני גם

וגם. יש לנו הרבה במשותף. אני לא יכול למחוק את החוויות הטבועות בי, את התרבות המשותפת. אני מבין מה זה ללכת לבית כנסת, להיפגש עם האינסוף. אני יכול להתפלל איתם אם יש אזכרה או אירוע. אני לא חושב שיש לזה כתובת, אבל אני יכול להרגיש את זה. החוויה יותר מעניינת מאיזושהי תוצאה שתצא מזה".

### אביך הרגיש אשם?

"אני חושב שכן, למרות שהוא לא ממש דיבר איתי על כך. האשימו אותו ב'קלקול' שלי. אמי הייתה מאוד נוקבת בעניין. היא אמרה שיכול היה לצאת ממני 'תלמיד חכם' שהייתה מתגאה בו. מאבי שמעתי רק ביקורת מועטה. אני נוטה לחשוב שהוא העריך את הבחירה שלי, שהייתה מבחינתו מאוד אמיצה ונגד הזרם עם כל הקונפליקטים שמעורבים בכך. הוא גם מאוד אהב שהבאתי הביתה את דנה, ושמה לראות שאני מאושר".

בגיל 20 הכיר את אשתו, דנה. "היינו בקורס אנגלית ביחד. בתקופה ההיא חשבתי שאסע לארה"ב ללימודים. היא מגיעה מבית חילוני, רגוע. במבט לאחור אני מעריך אותה שהיא ידעה לקבל אותי. היא מיקמה אותי בעולם אחר. הגעתי מתרבות רחוקה והיו לי קשיי קליטה לא פשוטים, בוודאי בתחום הזוגי. היה בינינו פער תרבותי, הרגשתי כאילו אני בא משפה אחרת. זה לקח זמן, אבל אני מאמין ביכולת לשינוי – אדם יכול להיות מישו אחר, וזה הוא. גם בציר".

כשאני שואלת אותו מה מהווה הציר בשבילו, הוא מחייך, נבוך, ואז כמעט נרעד: "במקום מסוים בשבילי זה ייהרג ובל יעבור. גם אם לא היה לי כלום, הייתי מצויר. כלום במובן שלא היו אלטרנטיבות אחרות למצוא משמעות בחיים. לא", הוא מהסס, ואז מחליט – "זו השפה היחידה שאני באמת מכיר".



[https://musaf-shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d793d799d795d7a7d79f-d7a2d7a6d79ed799-d7a2d79d-\(d79bd79cd791d799d79d-2013-d7a9d79ed79f-d7a2d79c-d791d793-90-d7a2d79c-100.jpg](https://musaf-shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d793d799d795d7a7d79f-d7a2d7a6d79ed799-d7a2d79d-(d79bd79cd791d799d79d-2013-d7a9d79ed79f-d7a2d79c-d791d793-90-d7a2d79c-100.jpg)

"דיוקן עצמי עם כלבים", 2013

אילן ברוך הוא צייר שטח. שלא כמו ציירים המצלמים את מושא ציורם ומביאים את הצילום לציור בסטודיו, בשביל ברוך הסטודיו משמש רק מחסן. הוא לוקח את הציוד הנצרך, ואז יוצא החוצה, לשטחים הנרחבים ולשדות באזור מודיעין וירושלים. מכתת רגליו, מחפש את הנושא הבא שיחקור בציורו.

"אני יכול לחוות ולהרגיש את הסיפור רק מהתבוננות", הוא מסביר. "הציור שלי נמצא איפה שהנושא נמצא. אני רוצה לחזור למקום התמים, שבו לא היה צילום. לנסות להחיות את החוויה המורכבת והלא חד משמעית. בצילום זה לא עובד. בצילום אני יודע שהאור והצל נמצאים בצורה כזו או אחרת, ושהדמות היא כזו או כזו וכך היא נחתכת, הכול מוכרע כבר. המפגש עם המציאות הוא מפגש עם אינסוף, עם כאוס. במפגש עם הנוף או הדמות יכול להתערער השיפוט הראשוני שלי, אני יכול לשנות את הציור תוך כדי עבודה, או למחוק לגמרי".

**איך מקבלים אותך אלו שאתה פוגש בשטח, שזה הבית שלהם, ולפתע אתה מגיע למה שהם מגדירים כשטחם ומצייר במשך תקופות ארוכות?**

"שמתי לב שבכל מקום מקבלים צייר בצורה טובה מאוד. הם רואים במניע שלי חיפוש, ואפילו רוצים להתחבר איתי. שואלים למה אני מצייר דווקא את הנוף הזה. זה מרתק אותם. יש כאלו שלא יסכימו שאצייר אותם, כי קשה להם שמתבוננים בהם ומחפשים. אני מדבר עם כל מושא ציור שלי, והדיאלוג הזה לא מתאים לכולם. יש דיבור ואז משיכת מכחול, עוד דיבור ועוד משיכת מכחול, וכן הלאה. אנחנו לא שותקים. אני אוהב את זה, אלו דמויות חיות. אני לא אוהב מודלים, כאלו שלא זזים. אם הנושא המצויר מנותק מההקשר, מהמקום ומהזהות שלו, זה לא מעניין. אין לו מה להגיד וכתוצאה מכך אין לציור מה להגיד".

אחת מהדמויות המעניינות שפגש ברוך בשטח היא חליל, רועה צאן בדואי. המפגש הוליד סדרת דיוקנאות ("חליל", "חליל באוהל", "חליל בצל צבר", "חליל עם כאפיה") שציירו במשך שלוש שנות מפגשים. "את חליל ציירתי באזור קו התפר, מצפון למודיעין. ראיתי אותו רועה צאן כמה פעמים לפני כן. במבט ראשון לא רציתי להתקרב אליו. הוא היה נראה לי מפחיד, מאוד רחוק ממני. תוך כדי המפגש איתו משהו בדמות שלו אמר לי 'תצייר אותי'. הדמות ריתקה אותי, כעולם שאני לא מכיר. לפני זה לא הייתה לי אינטראקציה עם ערבים. במפגשי הציור איתו התגלה לי אדם אחר ממה שנראה היה בתחילה – רגיש, אצילי, מרתק מבחינת העולם שלו, שהיה זר לי. הוא לא מדבר עברית, לא יודע קרוא וכתוב בערבית, לא שולח את ילדיו לבית הספר, אבל בעל עולם שפה מדוברת עשיר מאוד".

**איך הבנתם אחד את השני?**

"בהתחלה לא הבנו. היינו מדברים בידים. במשך הזמן למדתי ממנו ערבית, בדיאלקט בדואי. זה שאני צייר ריתק אותו. הוא העריץ את זה שאני יכול לקחת צבעים ולהפוך את הבד לתמונה של מציאות. הוא הרגיש שיש בזה משהו מאוד אמיתי. ביליתי איתו המון שעות ונוצר קשר מיוחד".

**מה השתנה אצלך בעקבות המפגש הזה?**

"אני אדם הרבה יותר שלם. דרך השיחות איתו, החיטוט במבט ובסביבה שלו, יכולתי להתמלא בערכים. שמתי לב שאוטומטית ציירתי אותו עם הצבר. בעבר הייתה לי תערוכה גדולה של צברים במוזיאון תל אביב. הייתה בה שאלה של חיפוש אחר הישראליות, כשהצבר מייצג את זה. יש לי קשר מיוחד לשיח הצבר. מבחינה ציורית הוא מעניין מאוד – יש לו שבירה מאוד מעניינת של אור וצל, ואני יכול ליצור ממנו איזו צורה שאני רוצה ולעשות איתו מה שבא לי. איתו יכולתי להסתכל על המציאות ובעצם להסתכל פנימה, כי יכולתי לשחק עם הצורות ועם ההפשטה, ולהתמודד עם הבשרניות של הצמח לעומת הקוצניות שיש בו, התוקפנות שבו. ניתקתי אותו מהנוף וידעתי לייחס אותו לעצמי, לעצמנו, סביב הישראליות, האדמה. המפגש עם חליל עשה לי מהבחינה הזו מהפכה, שאני לא יודע להסביר עד הסוף. הצבר זה הוא. הרכות העגלגלה, הארוטיות הגברית, הקוצניות הזו, האגרסיבית. החיבור היה אוטומטי".



<https://musaf-shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d797d79cd799d79c-d791d7a6d79c-d7a6d791d7a8-2006-2007-d7a9d79ed79f-d7a2d79c-d791d793-80-80d7a2d79c.jpg>

למד ממנו ערבית בדיאלקט בדואי. "חליל בצל צבר", 2006-2007

**אתה מצייר את חליל ומאחוריו גדר ההפרדה. יש פה אמירה פוליטית?**

"לחליל נורא הפריעה הגדר. לא מבחינה פוליטית, זה לא עניין אותו בכלל. הפריע לו זה שהוא לא יכול לקחת את הכבשים שלו לאותה גבעה שאליה תמיד לקח אותן. הוא אדם יותר דתי מאשר פוליטי. הדת האסלאמית מחייה אותו. כך זה גם כשאני מסתכל על הדמויות של המתנחלים. הצד האמוני והעולם המטפיזי הדתי שממלא אותם הרבה יותר מעניין מחשיבה פוליטית כזו או אחרת. אפשר לפרש את הציורים שלי כדעה פוליטית לכאן או לכאן, אבל זה ממש לא מה שמניע אותי. אני אפספס את הציור אם אמירה פוליטית תוביל אותי לצייר משהו. אם אבוא עם דעה קדומה לא ייווצר מפגש אמיתי, לא תהיה לי הזדמנות להיפגש עם חליל או עם אותו חסיד ברסלב שבחר להתיישב בגבעה בשומרון".

**אתה מדבר על סדרת הדיוקנאות של נתן?**

"גם. נתן חי בתל אביב והיה בעל משפחה, ובשלב מסוים קרה לו משבר נורא, ואז הוא התנתק ממשפחתו, חזר בתשובה ועבר לגבעה בשומרון. התנתקות טוטלית. הוא לא ראה את אשתו ובנותיו משהו כמו עשר שנים. המפגש איתו היה מאוד אקראי. עצרתי לידו והסתכלתי על הסביבה שבה חי, והיא נורא ריתקה אותי. הסביבה הייתה השתקפות של משהו נפשי שלו. העזובה שהייתה שם, הטיפוח שלו של כמה סלעים, טיפוח שגובל בהערצה ממש. הקרוואן הבודד, הארעי. דגל ישראל שהיה תלוי שם באיזו פינה. זה פיתה אותי לבוא ולהכיר אותו, לדעת מיהו, להבין מאיפה הגיע לשם, מה הוא מחפש שם. ההיכרות איתו הייתה לאורך שנתיים־שלוש. חזרתי אליו כל הזמן וחקרתי אותו בציור."

"זהו מקרה אישי, אבל בעצם מקרה חברתי. המפגש עם נתן היה מאוד טעון – הוא מאותם אנשים שבפעם הראשונה קשה מאוד להתחבר אליהם, כי בתחושה הוא נמצא בקצה של החברה. אבל דווקא הקצה הזה נורא מעניין, כי אלו קווי המתאר שלי – אני יכול להבין עד איפה הגבולות מגיעים. הארעיות שלו נורא התחברה אליי – נתן נע ונד, אין לו מקום, המקום האישי שלו לא בטוח. היום הוא חוזר בתשובה וחי בעולם שממלא אותו, אבל הניתוק שלו מהחברה הישראלית וממשפחתו נורא טראומתי".

**מה המפגש איתו ועם המאחזים ותושביהם, שגם הם מופיעים ברבים מציוריד, עשה לך?**

"הפכתי ליותר מבין. בכל מצב אני הופך ליותר מבין את ה'אחר'. מה שחיבר אותי לצייר מאחז היה הדגל שתלוי שם, הדגל של כולנו. במודיעין הדגלים חוגגים בכל פינה, גם בכיכר רבין. וגם שם במאחז הדגל מתעופף ברוח, ויחד איתו הקרואנים והדמויות האלו. כמו שהדגל מתעופף ברוח כך הם לא יציבים שם. זו גם שאלה לגבי הבית שלנו. אני לא יודע אם הבית שבו אני גר במודיעין הוא יותר יציב מהבית שלהם. אני לא בטוח. יש תחושה של יציבות, אבל זה לא בטוח. במאחז התחברתי למקום של הארעיות, שאולי דווקא היא תביא לי יציבות. הארעיות מפתה מאוד".



<https://musaf->

[shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d793d79ed795d7aa-d791d79ed790d794-\(d7a9d7a2d7a8d799d79d-2009-50-d7a2d79c-50.jpg](https://musaf-shabbat.com/wp-content/uploads/2013/05/d793d79ed795d7aa-d791d79ed790d794-(d7a9d7a2d7a8d799d79d-2009-50-d7a2d79c-50.jpg)

"דמות במאה שערים", 2009 אוסף נעמה ויגאל שפר

בציור "המשפחה בחוץ" צייר ברוך את משפחתו – ילדיו עומר ויונתן ואשתו דנה, שנמצאת בציור בהריון עם איתי, היום בן חמישה חודשים. הציור רווי פרטים: טווס עומד על העץ וגם יונים, יונתן מחזיק כידון ולידו כדור, עומר מחזיק רימון, דנה מחזיקה בעיתון ובתווך חתול ומכחולים. מאחורי המשפחה נראית עיר באופק, דגל קטן מתנופף מגג אחד הבתים, עשן עולה מבית אחר.

"זה אחד הציורים האחרונים שציירתי", מסביר לי ברוך. "זו הפעם הראשונה שבה יכולתי להכיל את כולי בתוך הציור. להתבונן במשפחה שלי, ולנסות להבין איפה הם בתוך החיפוש שלי, איפה הם בתוך הנוף הזה. מאחור יש אירוע טראומתי – עשן עולה מאחד הבתים. העשן התחבר לי לכל מיני מקומות בעבר. אם זה הפיגועים שהיו בירושלים, אם זו המשמעות של עשן שעולה מאיזה מקום ולא ברור מה קרה, או יונתן ומשחקי המלחמה שלו, הכידון וכדור הספיידרמן, שזה כל כך ילדותי ונעים, אבל משהו שיוכל להתפתח אחר כך למשהו חזק. מצד שני יש המשפחה – המקום הבטוח. רואים כאן את האידיליה מצד אחד, ואת המקום הטראומתי, השברירי, מהצד האחר. כך אני רואה גם את ירושלים – אני יכול לראות בה באותו רגע משהו נפלא, משאת נפש, אבל גם מקום מאוד שברירי. התחושה היא שיוכל לקרות משהו בכל רגע".

**ציירו כל כך הרבה את ירושלים. אצלך היא נראית כמו בשקט שלפני הסערה. מה מושך אותך אליה?**

"יש איזה פחד לצייר את ירושלים, ואני רוצה להתמודד עם הפחד הזה. ציירו אותה המון, והיא נתפסת כמקום ברור מדי, מכוון מדי, מעורר רגשות ורומנטיקה. אני רוצה ליפול במלכודת הזו ולראות מה זה יעשה לי. דווקא המקום הזה מוציא הכי הרבה הפתעות.

"שמת לי לב שבכל פעם שציירתי בירושלים הכול נמתח לכיפת הסלע, כיפת הזהב. הידע שלי בארכיאולוגיה (ברוך למד לימודי תואר ראשון בארכיאולוגיה ובפילוסופיה. ר"ר) מוסיף רבדים טראומטיים לתוך הנוף הזה שרווי בשכבות של הרס. שכבת ההרס היא השכבה המעולה ביותר לארכיאולוג, כי היא מייצגת אירוע טראומתי שבו הכול נקבר, וכעת ניתן לחפור ולחקור. בתקופות של שלום הממצאים נמחקים. הארכיאולוג מחפש את המקום שבו הייתה מלחמה, שבו הייתה מפולת, שבו נפלה תקרה. ירושלים היא כזאת, ההרס נותן לה את העוצמות".

הציור האחרון שצייר ברוך הוא "דיוקן עצמי עם כלבים". ציור אינטנסיבי, עוצמתי, כמעט אלים, ומלא ברבדים. בציור נראה ברוך כשהוא מחזיק באלה ובקופסת גפרורים, ועל פניו מבט שאולי מביע שאט נפש, אולי כעס, אולי התנשאות. מאחוריו כלבים עזובים, חורצי לשון, וברקע מכונית עולה באש, העשן מיתמר לשמים, נוגע בציפור גדולה מעופפת. נעליים עזובות נראות בצד התמונה. אני שואלת את ברוך, אדם רגוע ועדין מאוד, מה קרה שם, בציור הדי מבהיל הזה.

"זוהי דוגמה קלאסית לכך שרק דרך הציור אני יכול להתבונן על עצמי. אני מצייר ללא תכנון את מה שאני חווה ומרגיש. ופתאום אני מסתכל בתוצאה ואומר – 'זה אני? לא יכול להיות'. ציירתי את עצמי כשאני יושב בשדה ומולי מראה. זה מתחבר לי למצבים שבהם אני יוצא לצייר את נופי ירושלים הרומנטיים, השלווים והאופטימיים, ודווקא מהם יכולים לצאת המקומות הקשים. ייקח לי זמן עד שאבין את הציור הזה. הציור מגיע מהתמודע, אני לא מכוון למשהו. אם אתכנן מראש לא אגלה כלום. כל מה שנמצא בחוץ אלו דברים שמצאתי בפנים".

**פורסם במוסף 'שבת' (<https://musaf-shabbat.com>), 'מקור ראשון', ח' סיון תשע"ג, 17.5.2013**

פורסמה ב-17 במאי 2013, ב-גיליון נשא תשע"ג - 823 ותויגה ב-אילן ברוך, קו התפר. סמן בסימניה את קישור ישיר. תגובה אחת.

○ **השאר תגובה**

○ **Comments 1**

**ירון, ירושלים | 17 במאי 2013 בשעה 22:49**

צייר מוכשר ביותר ובעל אופי מיוחד שעוד לא פגשתי כמוהו. שאפו !

## אילן ברוך: 'אם יש, גן עדן' – תערוכה על תחושות ותהיות בנוגע לגן עדן

הצייר אילן ברוך מציג עבודות חדשות בתערוכה 'אם יש גן עדן', בציוריו הוא מיצר תפנית בנוף הישראלי, הציורים מציגים טבע אוטופי, ללא זמן ובראשיות

מאת: מערכת ישראלנג 21/06/2023



אם יש, גן עדן - אילן ברוך בגלריה קורידור. צילום: דימה ספקטור

נפתחה תערוכת היחיד של אילן ברוך 'אם יש גן עדן', האמן מציג בעבודות החדשות של התערוכה את הטבע האוטופי שמקבל ביטוי דרך צבעוניות עזה ושילובים בין נוף, חי וצומח.

למבלים בחופשה בתל אביב. תערוכה אם יש גן עדן מוצגת בגלריית קורידור.



צבעוניות עזה של נוף, חי וצומח – אם יש, גן עדן אילן ברוך בגלריה קורידור. צילום: דימה ספקטור

## תחושות ותהיות בנוגע למושג גן עדן

התערוכה מקרבת דרך הציורים והנוף המקומי אל תחושות ותהיות בנוגע למושג גן עדן.

הצייר הינו מהאמנים הארץ-ישראלים הפיגורטיביים הבולטים באמנות העכשווית. הנוף הישראלי המופיע אצל האמן מזה שלושה עשורים.

## טבע אוטופי בתערוכה גן עדן של אילן ברוך

בשנים האחרונות ציוריו של אילן ברוך הפכו לעזים במיוחד, השימוש האקספרסיבי באור וצל מייצר דרמטיות

לצד ההתמקדותו במרקמים, אלמנטים אלו חושפים את הטבע בצורה כמעט אוטופית.

## המציאות הנגלית על הקנבס של אילן ברוך

העבודות החדשות של ברוך מאופיינות בתיאור של טבע המבוסס על נוף מציאותי. שמיים תכולים מלאי עננים שהחלו להופיע בציוריו, לצד מפגשים בין צמחים וחיות.

הצורות והצבעים הנגלים על הקנבס מעוררים תחושות של הקצנה או עידון של הנוף המציאותי.

הציורים של ברוך הופכים לצופה את הנוף הארצי-הישראלי למרחב רוחני.

## תקריבי סברס עם תחושת פרדוקס

מרבית תקריבי הסברסים, ציורי העצים והנופים, ואפילו פורטרטים של דמויות או בעלי-חיים, אינם מלמדים על רגע ספציפי בזמן בעבודותיו של ברוך.

לצופה בציוריו של ברוך קיימת תחושת פרדוקס שכן הציור מעביר גם את תחושת חלופיות מושאיו, כחלק מטבע משתנה, וגם את אופיים הנצחי, באופן שבו קשה למקמם.

דרך צבעוניות עזה ודיוק פרטים פיגורטיבי ריאליסטי, הוא חוגג את מורכבות הנוף הישראלי ואת העדות לקשר האנושי המתמשך אליו.

## להקפיא זיכרון דרך הקנבס

יצירותיו של אילן ברוך הם תוצר של המקום בו הוא נולד, חי, חושב, מרגיש ויוצר. הדמויות האנושיות המופיעות בציוריו עברו הן חלק מהנוף המקומי לכן אינו מבקש לשאול על לגיטימיות הימצאותן בו, אלא להתמקד בתיעודן.

בדומה לאופן בו דמויות אנושיות הופכות לטבע, הטבע הופך לאובייקט, הבא לידי ביטוי בדיוקן הצבר אליו חוזר ברוך באובססיות לאורך השנים, כמו גם בדיוקן העיר ירושלים.

כל מושאיו הציוריים של ברוך מסמלים את הרגע החולף, את האופן שבו הציור לוכד אותו, בעיקר את היופי הנעלה שהוא מוצא בחלופיות זו, והאופן בו הוא מבקש להקפיאה כזיכרון דרך הקנבס.

## אילן ברוך- ביוגרפיה

אילן ברוך (יליד 1974) בן למשפחה דתית-חרדית משכונת גאולה בירושלים. בגיל 14 החל ללמוד אצל הציירת ליליאן קלאפיש בבית הספר לציור ולפיסול מיסודו של הרב עדין שטיינזלץ בירושלים. ברוך הציג בתערוכות רבות בארץ ועבודותיו נמצאות באוספים ציבוריים ופרטיים.

## על גלרית קורידור- חוד החנית של סצנת האמנות העכשווית בתל אביב

מאז הקמתה, **גלריה קורידור** מהווה קול חשוב של אמנות עכשווית בתל אביב. הגלריה מקשרת בין אמנות עכשווית בינלאומית מרחבי העולם לתל אביב, ומציגה מגוון רחב של מדיומים, כולל ציור, פיסול, צילום ווידאו ארט. הגלריה מבקשת להביא לפתחו של הקהל הישראלי את חוד החנית של סצנת האמנות העכשווית בעולם, ומוצגות זב מוצגות עבודות אמנות של אמנים בינ"ל צעירים מובילים לצד אמנים ותיקים ויידועי שם.

## The Dwek Gallery at Mishkenot Sha'ananim opens a solo exhibition of works by Ilan Baruch



Ilan Baruch, Roofs of Geula Neighborhood, 2020. © Avi Amsalem.



**JERUSALEM.-** A Painter Facing the Land, a solo exhibition by artist Ilan Baruch, is a celebration of landscape, still life, and portraits. Baruch's works speak a classic figurative language alongside a contemporary one, and the artist challenges contextual boundaries even in his use of local light and scenery. These seemingly ordinary, commonplace scenes and vistas appear to be decidedly Israeli, yet despite the fact that they were created through observation, an ancient mythological touch is evident in them.

Baruch draws inspiration from the views in the area around him. They include the natural scenery of Jerusalem and the wild fields of Judea and Samaria, near his hometown of Modi'in.

In the urban scenery collection, Rooftops (2020), Baruch revisits the views of his childhood in the Geula neighborhood in Jerusalem, which borders on Mea She'arim. He reexamines the area from the distance of time and from a bird's-eye perspective, depicting detailed rooftops, red-slatted or painted white, leafy treetops (mainly cypress), water tanks, and a slice of clear sky. At first glance, the three paintings seem nearly identical, but a closer examination reveals subtle differences in weather conditions, angles, light, and composition. Baruch's attention to his direct interaction with the subjects of his work as he paints on site, unassisted by photographs, creates a sense of intimacy. Yet this intimacy is accompanied by distancing, as despite his firsthand knowledge of the neighborhood, its streets, and its homes, he chooses to depict it from above. The viewer's perspective is elevated, remote and generalized, making it difficult for him to discern the uniqueness of the landscape.

Baruch's physical and emotional process of observation shifts between inside and outside perspectives. "If I plan ahead," he confesses, "I am bound to find out nothing. All the things that are outside are ones that I found within." His journeys in search of subjects produce encounters with Israeli landscapes, sometimes devoid of humans, yet rich in flora and fauna. Sometimes he encounters and interacts with extraordinary people.

Ruins (2015), painted in the abandoned fields on the outskirts of Modi'in near Baruch's home, depicts an orientalist scene in which two Bedouin, a man and a woman, sit near a fire in the foreground of the painting, against the backdrop of a ruined village. A close examination reveals that the rock beside them bears the colorful marking of the Israel National Trail hiking path. These ruins are the remains of the Palestinian village of Haruva, abandoned in 1948. This knowledge charges the pastoral scenery and seemingly rustic atmosphere with political and historical relevance. Baruch thus portrays a complex reality while removing from it any hint of heroism or "historical grandeur." Hikers on the Israel Trail draw attention to the absence of the village's original dwellers.

Other paintings feature Bedouin shepherds (Ziad, 2020), settlers in Judea and Samaria, and newly religious Jews (Yochai, 2020). Each character is painted in his own locale and in the context of his own identity. Their love of the land and their strong connection to it are clear.

Camel (2019) is different from the exhibition's other oil paintings in its material presence, wood panel surface, size, and uniform black background. At its center is a kneeling camel adorned with a vibrant woven saddle. It appears to be waiting for us, the viewers, to mount it and take it for a short ride. But the camel is a relief made from paint remnants, construction materials, and tools, a symbol of "Arab labor." Baruch lays down the land atop the wooden surface, and sets himself up as an observer. As the name of the exhibition suggests, he sees himself in his work.

The Dwek Gallery is home to rotating exhibitions of contemporary art. The gallery, which operates in the heart of the Konrad Adenauer Conference Center at Mishkenot Sha'ananim, is open to the public free of charge. The gallery is open seven days a week from 10 am to 8 pm.